

86 yıl önce Avustralya ve Yeni Zelanda askerlerinin Gelibolu sahillerine çıktıkları günün yıldönümü o zamandan beri her sene "Anzak Günü" olarak kutlanıyor. "Kutlamak" fiili yanlış anlaşılmasın. 25 Nisan günü bütün Avustralyalılar, Gelibolu'nun yamaçlarında buldukları milli kimliklerini ve "Avustralyalılık Ruhunu" kutluyorlar ve vatanları için canlarını feda eden askerlerini anıyorlar; yoksa savaşı ve savaşın anlamsızlığını kutlayan yok. Dinlediğim şarkı bir Anzak askerinin hikayesini anlatıyor: "1915 yılında bir gün geldiler ve dediler ki 'Evlad, gezmeyi bırak, yapılacak işler var' / Başıma bir şapka koydular, elime bir silah tutuşturdular ve beni savaşa yolladılar / Sevinç çılgınlıkları, gözyaşları ve dalgalandıran bayraklar arasında Çanakkale'ye doğru yola çıktık."

Melbourne'de bu sene Anzak Günü kutlamaları her sene olduğu gibi duygu dolu anlara sahne oldu. Avustralya'ya geldiğimden beri Çanakkale Savaşı'na iki değişik açıdan bakmayı öğrendim. Türk milletinin nasıl tüm dünyaya haykırarak genç bir ulusun doğuşunun haberini verdiğini çok iyi biliyordum. Avustralya'nın bir kolonyen nasıl gerçek bir ülke haline geldiğini ise burada öğrendim. Ben töreni izlerken şarkı devam ediyordu: "O günü hâlâ hatırlıyorum, kumları ve denizi kanımızla nasıl suladığımızı / Ve Suvla Limanı denen cehennemde nasıl mezbahadaki koyunlar gibi telef olduğumuzu / Türk Coni bekliyordu, bizi kurşun ve bomba

Bir Anzak Günü hikayesi

yağmuruna tuttu / Sadece beş dakika içinde hepimizi cehenneme yolladı." Bir yandan da sessizce mırıldanıyorum "Çanakkale içinde vurdular beni / Ölmeden mezara koydular beni / Gençliğim eyvah!"

Savaş çok acı. Sebepi ne olursa olsun, yaraları sarmak çok zor, bazen de imkansız. Ama unutmak ve unutulmak daha da acı. Avustralyalılar unutmuyorlar. Ya biz? 1915'te, 1922'de vatan için dökülen kanlar. Terörle mücadelede verilen ve hâlâ verilmekte olan canlar. Evet, 18 Mart'ta Çanakkale'de resmi bir tören yapıyor. Hepsi o kadar. ODTÜ'lü genç arkadaşım soruyor bana: "Nusret mayın gemisinin ne durumda olduğunu biliyor musun?" Cevabı kendisi veriyor: "Maketi Çanakkale'de. Gerçeği Mersin Limanı'nda çürüyor."

Melbourne'de tören devam ediyor. Dört saat boyunca geçit yapan Avustralyalı gazilerden sonra diğer ülkelerden temsilciler yürütyşe katılıyor. Uzaktan Türk bayrağını görüyorum. Dokuzsözlerini taşıyan bir pankartla yürüyorlar. Ne düşüneceğimi bile şaşırıp şarkıyı dinlemeye devam ediyorum: "Ve biz sağ kalanlar, evet bizler hayatta kalmaya çabaladık kan, ölüm ve ateşten oluşuyor: "Ve biz sağ kalanlar, evet bizler hayatta kalmaya çabaladık kan, ölüm ve ateşten oluş-



şan bu çılgın dünyada / Etrafımda ceset yağınları yükselirken on hafta boyunca sağ kalmayı başardım / Sonra büyük bir Türk şarapneli vurdu beni, gözlerimi bir hastane odasında açtım / Bana ne

olduğunu görünce ölmüş olmayı istedim; dünyada ölümden bile kötü şeylerin olabileceğini hiç düşünmezdim." Şarapneler Mehmetçik'i hâlâ vuruyor. Anzak Günü'nden birkaç gün önce bilgisayarında şöyle bir haber okudum: "Bingöl'de operasyona giden birlik mayına bastı. 5 şehit." Bu sene Anzak Günü benim içimi daha çok buruyor. Avustralyalılar başka ülkelerde savaşan askerlerini anarken, biz onda birini vatan toprağına dökülen kanlarımız, canlarımız için yapamıyoruz, yapmıyoruz.

Kastettiğim, törenleri daha gösterişli yapmak değil. Sadece şehitlerin ruhuna gereken saygıyı hakkıyla gösterebilmek. Anzak Günü töreninden evime dönerken sokakta 80-85 yaşlarında bir adam görüyorum. Bir elinde bir kutu, bir elinde kumbara. Anzak rozeti satıyor. Bir tane alıp kumbaraya iki dolar atıyor ve soruyorum:

"Bu paralar nereye gidiyor?" Çanakkale, 2. Dünya Savaşı, Kore, Vietnam ve BM misyonlarında hayatlarını kaybeden askerlerin ailelerine ve sağ olarak dönen askerlere destek veren bir vakfa bağış olarak gidiyormuş. Kumbaraya iki dolar daha atıp hiçbir şey söylemeden evime dönüyorum.

İşte şehitlerin ruhuna saygı böyle olur. Gazilerimize daha iyi tedavi ve rehabilitasyonla, şehit yakınlarına maddi ve manevi destek vermekle olur. Çanakkale'deki mezarlıkların otlarını temizleyerek olur. Şiir okumakla değil kitap yazmakla olur. İki üç kişinin özverisiyle değil 65 milyonun tek yürek haline gelmesi ile olur. Herhalde Türkiye dünyada en çok heykeli dikilecek adam yetiştirdiği halde en az sayıda heykel diken ülkedir...